

**ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV SLOVENIJE**

Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana

Tel: 01 544 54 80, e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si

Št.: 740-6/19-1

Datum: 5. 6. 2019

Zadeva: Mnenje Zbornice – Zveze o usposobljenosti diplomirane babice za delo v službi nujne medicinske pomoči

Spoštovani,

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zbornica – Zveza) je prejela vprašanje, ali se lahko diplomirana babica zaposli v nujni medicinski pomoči na delovnem mestu URGENTNA DEJAVNOST V AMBULANTI NUJNE MEDICINSKE POMOČI ter V URGENTNEM REŠEVALNEM VOZILU. V zvezi s posredovanim vprašanjem vam posredujemo naslednje pojasnilo.

Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17 in 1/19 – odl. US, v nadaljnjem besedilu: ZZDej) v 62. členu določa, da zdravstveno dejavnost lahko opravljajo zdravstveni delavci, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo, so strokovno usposobljeni za samostojno opravljanje dela v svojem poklicu in izpolnjujejo druge pogoje (kvalifikacija), določene s tem zakonom in z drugimi predpisi.

Tretji odstavek 62. člena določa, da minister, pristojen za zdravje, predpiše seznam poklicev za zdravstveno dejavnost, v katerem so določeni poklici zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev, njihovo delovno področje in stopnje zahtevnosti dela na področju zdravstvene dejavnosti.

V skladu s poklicnimi kompetencami, opredeljenimi v seznamu poklicev, ki je bil sprejet skupaj z Odredbo o seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/14) je **diplomirana babica/diplomirani babičar** (v nadaljnjem besedilu: diplomirana babica) usposobljena za izvajanje naslednjih aktivnosti:

- promocija zdravja, svetovanje pri načrtovanju družine, varovanje reproduktivnega zdravja in posredovanje ustreznih napotitvenih informacij;
- priprava in izvajanje programov šole za starše ter zdravstvenovzgojno delo za zdrav način življenja in izogibanje rizičnim dejavnikom za to kategorijo prebivalstva;
- spremljanje normalnega poteka nosečnosti in izvajanje potrebnih preiskav ter spremljanje stanja zarodka z uporabo ustreznih kliničnih metod in sredstev;
- ugotavljanje rizične nosečnosti na podlagi ustreznih preiskav in svetovanje v okviru pristojnosti: napotitev k specialistom v primeru patološke nosečnosti in sodelovanje pri timski obravnavi nosečnice;
- svetovanje in pomoč ženskam med nosečnostjo, ob porodu in v poporodnem obdobju;
- vodenje normalnega poroda in izvajanje epiziotomije ter nudenje nujne medicinske pomoči pri porodu v primeru odsotnosti zdravnika;
- prepoznavanje patoloških sprememb pri materi in otroku;

- ukrepanje v okviru pristojnosti ter napotitev k specialistu;
- pregledovanje in negovanje novorojenčka in dojenčka ter ukrepanje po potrebi;
- izvajanje babiške nege in zdravljenja, ki ga predpiše zdravnik;
- vodenje ustrezne zdravstvene in negovalne dokumentacije;
- pedagoško delo za vzgajanje in izobraževanje lastnega kadra ter raziskovalno delo.

Pravilnik o minimalnih pogojih usposobljenosti in pridobljenih pravic za poklice zdravnik, zdravnik specialist, zdravnik splošne medicine, doktor dentalne medicine, doktor dentalne medicine specialist, diplomirana medicinska sestra, diplomirana babica in magister farmacije (Uradni list RS, št. 4/17, v nadaljnjem besedilu: pravilnik), določa, da mora izobraževanje diplomiranih babic zagotoviti pridobitev naslednjih znanj in veščin:

- podrobno poznavanje ved, na katerih temeljijo dejavnosti diplomiranih babic, zlasti babištva, porodništva in ginekologije;
- poznavanje poklicne etike in relevantne zakonodaje za opravljanje tega poklica;
- poznavanje osnovne medicine (bioloških funkcij, anatomije in psihologije) in farmakologije porodništva in zdravstvene nege novorojenčka, kakor tudi poznavanje odnosa med zdravstvenim stanjem človeka in njegovim fizičnim in družbenim okoljem ter njegovega vedenja;
- klinične izkušnje v učnih zavodih, ki diplomirani babici omogočajo, da v učnih zavodih samostojno in na lastno odgovornost, v potrebnem obsegu in brez patoloških situacij, vodi nego pred rojstvom, porod in njegove posledice in nadzoruje porod in rojstvo, nego po porodu in oživljanje novorojenčka med čakanjem na zdravnika;
- razumevanje usposabljanja zdravstvenih delavcev in izkušnje pri delu s tem osebjem.

Poklica diplomirane medicinske sestre/diplomiranega zdravstvenika (v nadaljnjem besedilu: diplomirani zdravstvenik) in diplomirane babice sta v skladu z zavezujočimi določili direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij, spremenjene in dopolnjene z direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2013/55/EU ter v skladu z določili 64. ZZDej poklica **z različno pridobljenimi poklicnimi kvalifikacijami in poklicnimi kompetencami**.

Diplomirane babice so **nosilke babiške nege**, skladno z določili Odredbe o seznamu izvajalcev zdravstvenih poklicev, ki morajo biti vpisani v register in imeti veljavno licenco (Uradni list RS, št. 16/13) pa se jim podeli licenca za **samostojno izvajanje babiške nege**.

Poleg tega ZZDej v 6. členu določa, da mora javna zdravstvena služba biti organizirana tako, da je vsem prebivalcem Republike Slovenije zagotovljena vedno dostopna nujna medicinska pomoč, vključno z nujnimi reševalnimi prevozi in preskrbo z nujnimi zdravili, čim prej in čim bliže njihovem nastanku in med transportom. Pogoji in način izvajanja nujne medicinske pomoči ter izvajanje v posebnih pogojih se uredijo s posebnimi predpisi.

Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči (Uradni list RS, št. 81/15 in 93/15 – popr., v nadaljnjem besedilu: pravilnik), izdan na podlagi zakonskega pooblastila v 6. členu ZZDej, ureja pogoje, organizacijo in način dela službe nujne medicinske pomoči (v nadaljnjem besedilu: služba NMP), vključno z zagotavljanjem zdravstvenega varstva udeležencem in drugim osebam na prireditvah in shodih v skladu s predpisi, ki urejajo javna zbiranja.

Pravilnik v 9. členu določa, da **ekipe za izvajanje službe nujne medicinske pomoči** (v nadaljnjem besedilu: NMP) sestavljajo zdravniki in **drugi zdravstveni delavci, usposobljeni za izvajanje NMP**, in sicer:

1. Ekipa v reanimobilu:
 - zdravnik iz 6. člena tega pravilnika,

- diplomirani zdravstvenik z dodatnimi znanji iz Priloge 2 tega pravilnika in
 - zdravstveni reševalec z dodatnimi znanji iz Priloge 2 tega pravilnika.
2. Ekipa v nujnem reševalnem vozilu:
- diplomirani zdravstvenik z dodatnimi znanji iz Priloge 2 tega pravilnika in
 - zdravstveni reševalec z dodatnimi znanji iz Priloge 2 tega pravilnika.
3. Ekipa v HNMP:
- zdravnik iz 6. člena tega pravilnika,
 - diplomirani zdravstvenik z dodatnimi znanji iz Priloge 2 tega pravilnika.
4. Ekipa motornega kolesa za NMP:
- diplomirani zdravstvenik z dodatnimi znanji iz Priloge 2 tega pravilnika.
5. Ekipa v satelitskem urgentnem centru:
- zdravnik iz 6. člena tega pravilnika,
 - diplomirani zdravstvenik z dodatnimi znanji iz Priloge 2 tega pravilnika,
 - diplomirani zdravstvenik z dodatnimi znanji s področja triaže in
 - zdravstveni reševalec z dodatnimi znanji iz Priloge 2 tega pravilnika.
6. Ekipa v urgentnem centru:
- zdravnik iz 6. člena tega pravilnika,
 - diplomirani zdravstvenik,
 - diplomirani zdravstvenik z dodatnimi znanji s področja triaže,
 - zdravstveni tehnik,
 - ortopedski tehnolog – mavčar,
 - bolničar-negovalec in
 - drugi zdravstveni delavci glede na obseg dejavnosti pri izvajalcu službe NMP.

Diplomirana babica **nima ustrezne izobrazbe in ne strokovne usposobljenosti** za izvajanje službe NMP, prav tako pa **ne izpolnjuje pogojev za izvajanja službe NMP**, ki so opredeljeni v Pravilniku o službi nujne medicinske pomoči.

Skladno z določili 64. člena ZZDej je **nosilec zdravstvene nege** v R Sloveniji **diplomirani zdravstvenik**, ki izpolnjuje pogoje izobrazbe, strokovne usposobljenosti in poklicnih kvalifikacij za izvajanje dejavnosti zdravstvene nege v službi NMP, poleg tega pa ima podeljeno licenco za samostojno izvajanje zdravstvene nege.

S pozdravi.

Monika Ažman,
predsednica Zbornice – Zveze

